

Συνήγορος του Παιδιού

Νοέμβριος 2006

Μαθητικές Κοινότητες

Αγαπητές μας μαθήτριες και αγαπητοί μας μαθητές,

Με αφορμή τις εκλογές για τα μαθητικά συμβούλια που διεξάγονται αυτές τις ημέρες αλλά και τις συζητήσεις που έχουμε κάνει με παιδιά της ηλικίας σας κατά τις επισκέψεις μας σε σχολεία, θα θέλαμε να σας καλέσουμε **να δώσετε νόημα** και να αξιοποιήσετε την σημαντική αυτή δημοκρατική διαδικασία που διεξάγεται στο σχολείο. Συχνά ακούμε παιδιά να διαμαρτύρονται ότι δεν ακούγεται η γνώμη τους, ότι δεν συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων, ότι το σχολείο δεν είναι ενδιαφέρον κ.λπ. Επίσης, ακούμε εκπαιδευτικούς να μιλούν για παιδιά που δεν αναλαμβάνουν τις ευθύνες τους όσον αφορά τη μαθητική ζωή. Ο Συνήγορος του Παιδιού θεωρεί ότι ο θεσμός των μαθητικών κοινοτήτων μπορεί, εφόσον αξιοποιηθεί σωστά από όλους τους εμπλεκόμενους, να σας δώσει τη δυνατότητα να συζητήσετε θέματα που αφορούν τη ζωή σας στον σχολικό χώρο, **να συμμετέχετε ουσιαστικά** στη λήψη αποφάσεων για θέματα που αφορούν την τάξη ή το σχολείο σας. Ταυτόχρονα, υπάρχουν πολλές δραστηριότητες που η εμπειρία μας έχει δείξει ότι μπορούν να γίνουν αντικείμενο συνεργασίας για ομάδες παιδιών και εκπαιδευτικών και ευκαιρία καλύτερης γνωριμίας, ανάπτυξης κλίσεων και ενδιαφερόντων και ανοίγματος του σχολείου στην ευρύτερη κοινότητα.

Ο θεσμός των μαθητικών κοινοτήτων έχει δημιουργηθεί με νόμο από την Πολιτεία. Το κείμενο που εξηγεί τον σκοπό, τις λειτουργίες και τις διαδικασίες των μαθητικών κοινοτήτων, είναι η Υπουργική Απόφαση 23/1986/Β-619 «Κανονισμός λειτουργίας μαθητικών κοινοτήτων», και θα το βρείτε [εδώ](#). Πιο κάτω θα βρείτε κάποια σημαντικά στοιχεία του Κανονισμού:

- *Όλοι οι μαθητές και όλες οι μαθήτριες είναι ισότιμα μέλη της δικής τους μαθητικής κοινότητας, της τάξης τους δηλαδή. Με άλλα λόγια, όλοι και όλες έχουν δικαίωμα λόγου και συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων!*
- ***Κάθε μήνα** γίνεται η τακτική γενική συνέλευση κάθε κοινότητας (τάξης), με ευθύνη του συμβουλίου της τάξης, σε μία από τις τρεις πρώτες διδακτικές ώρες. Στο γυμνάσιο, παρευρίσκεται ένας εκπαιδευτικός για να παρέχει συμβουλές, εάν χρειαστεί, σχετικά με τις διαδικασίες. Μπορεί ακόμη να γίνει έκτακτη συνέλευση για κάποιο θέμα, εκτός των ωρών διδασκαλίας.*

- Οι εκλογές για την ανάδειξη των συμβουλίων πρέπει να γίνονται μετά από αναλυτική συζήτηση των θεμάτων που απασχολούν τα μέλη της κοινότητας.
- Το **5μελές** συμβούλιο κάθε μαθητικής κοινότητας συνεδριάζει τακτικά μια φορά την εβδομάδα, και έκτακτα, αν χρειαστεί, με πρωτοβουλία του προέδρου ή τριών μελών του. Το συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία όταν παρευρίσκονται τουλάχιστον τρία μέλη του. Το 5μελές συμβούλιο έχει συλλογική ευθύνη για την οργάνωση και τη λειτουργία της μαθητικής κοινότητας. Μέσα στην αίθουσα της τάξης, το συμβούλιο της κοινότητας έχει δικό του ντουλάπι.
- Σε κάθε γυμνάσιο και λύκειο, **3 φορές το χρόνο** γίνεται τακτική γενική συνέλευση όλων των μαθητών του σχολείου, για να συζητηθούν τα θέματα και τα προβλήματα που απασχολούν τους μαθητές, Ευθύνη γι αυτό έχει το μαθητικό συμβούλιο του σχολείου (το **15μελές**). Οι συνελεύσεις αυτές διεξάγονται μέσα στις 3 πρώτες ώρες. Έκτακτες συνελεύσεις γίνονται έξω από το σχολικό ωράριο.
- Στις γενικές συνελεύσεις του γυμνασίου παρευρίσκονται με δικαίωμα λόγου και οι καθηγητές-σύμβουλοι των τάξεων. Σκοπός της παρουσίας τους είναι η διευκόλυνση της διαδικασίας, εφόσον χρειαστεί.
- Όταν υπάρξει πρόβλημα από τη συμπεριφορά μαθητή ή μαθήτριας στο σχολείο, μπορεί να γίνει έκτακτη συνέλευση της μαθητικής κοινότητας στην οποία ανήκει. Η κοινότητα προτείνει στον σύλλογο καθηγητών τον τρόπο αντιμετώπισης του προβλήματος. Ο σύλλογος καθηγητών έχει την ευθύνη της τελικής απόφασης. Μαθητής ή μαθήτρια που παραπέμπεται στο σύλλογο καθηγητών για κάποιο παράπτωμα, έχει **δικαίωμα απολογίας**.
- Ο πρόεδρος της μαθητικής κοινότητας μαζί με το προεδρείο του 15μελούς παρευρίσκονται στις αντίστοιχες συνεδριάσεις του συλλόγου των καθηγητών, με δικαίωμα λόγου.
- Εκπρόσωπος του μαθητικού συμβουλίου συμμετέχει στο Σχολικό Συμβούλιο και στη Σχολική Επιτροπή (νόμος 1566/85 άρθρο 52), η οποία πρέπει να συνεδριάζει τακτικά και να ασχολείται με τις σχολικές δαπάνες για τη διασφάλιση της καλής λειτουργίας του σχολείου.
- Η διεύθυνση του σχολείου, σε συνεννόηση με το μαθητικό συμβούλιο, υποχρεούται να παραχωρήσει ειδικό χώρο, όπου θα αναρτηθεί ο πίνακας ανακοινώσεων του μαθητικού συμβουλίου.

Τι πρωτοβουλίες μπορεί να πάρει η μαθητική κοινότητα:

Σκεφτείτε μεταξύ σας θέματα για τα οποία η μαθητική σας κοινότητα μπορεί να είναι δραστήρια και **πάρτε πρωτοβουλίες!** Εμείς προτείνουμε ορισμένες ιδέες:

- **Συζητείστε** στα συμβούλια και στις συνελεύσεις της κοινότητάς σας, με δημοκρατικό τρόπο, θέματα που σας απασχολούν: Το περιβάλλον και ο τεχνολογικός εξοπλισμός του σχολείου, η κατάσταση των αιθουσών και των τουαλετών, συμπεριφορές μαθητών και καθηγητών, γεγονότα της

κοινωνικής ζωής που σας επηρεάζουν (ασφάλεια, μέσα μαζικής ενημέρωσης, περιβάλλον, βία, ναρκωτικά, ψυχαγωγία κ.λπ.).

- **Μεταφέρετε** τις απόψεις, τις προτάσεις και τους προβληματισμούς σας στους καθηγητές σας. Η συνεργασία καθηγητών - μαθητών, πέρα από τα μαθήματα, είναι απαραίτητη για την καλή λειτουργία ενός σχολείου. Προτείνετε διάλογο εκπροσώπων σας με τον σύλλογο διδασκόντων αλλά και διάλογο μέσα στις τάξεις!
- Σχεδιάστε, προτείνετε και οργανώστε **δραστηριότητες**. Κάποιες μπορείτε να τις πραγματοποιήσετε μόνοι σας, ενώ σε άλλες μπορείτε να ζητήσετε τη συνεργασία της διεύθυνσης, των καθηγητών ή και των γονέων σας. Παραδείγματα από δραστηριότητες:
  - Έκδοση μαθητικών εντύπων και λειτουργία ιστοσελίδας
  - Ανοικτές συζητήσεις, ίσως με προσκεκλημένους ειδικούς ομιλητές, για μαθητικά και νεανικά θέματα, όπως ο ρατσισμός, η βία, η διασκέδαση, η τηλεόραση και το internet, τα κινητά τηλέφωνα, η κοινωνική δράση, κοινωνικά κινήματα, μουσικά ρεύματα, πολιτισμός, σεξουαλικότητα, AIDS, ναρκωτικά, περιθωριοποίηση, κ.α.
  - Διοργάνωση εκθέσεων και εκδηλώσεων (προβολές ταινιών και βίντεο, συναυλίες, εκθέσεις τέχνης, αθλητικοί αγώνες, εκδρομές, κ.λπ.)
  - Λειτουργία ομίλων για θέματα που σας ενδιαφέρουν (μουσική, κινηματογράφος, φωτογραφία, θέατρο, χορός, graffiti, internet, οικολογία, αθλητισμός, taekwondo, κ.α.)
  - Συμμετοχή σε εκδηλώσεις εκτός σχολείου, όπως φεστιβάλ, εκθέσεις, πορείες, επισκέψεις σε πολιτιστικά κέντρα, συλλόγους και ιδρύματα, κ.λπ.
- **Προκαλέστε** συζητήσεις και αποφάσεις, μαζί με τους καθηγητές και τους εκπροσώπους των γονέων, για τον **κανονισμό λειτουργίας** του σχολείου σας και για θέματα όπως η υγιεινή των χώρων, η λειτουργία του κυλικείου, η αντιμετώπιση της βίας ή παραπτωμάτων, η εμφάνιση των μαθητών, η χρήση των κινητών, κ.α.

Κρατάτε διαρκώς ζωντανό και ανοικτό τον διάλογο στο σχολείο σας.

Οι μαθητές έχουν δικαίωμα να ακούγεται η φωνή τους στις σχολικές διαδικασίες!

Αν για οποιοδήποτε λόγο πιστεύετε ότι η λειτουργία των μαθητικών κοινοτήτων παρεμποδίζεται στο σχολείο σας, μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μας για να σας προτείνουμε τρόπους αντιμετώπισης του προβλήματος.

Επικοινωνία με τον Συνήγορο του Πολίτη - Συνήγορο του Παιδιού:

Χατζηγιάννη Μέξη 5, Αθήνα 11528

Τηλέφωνο 210.7289744, 800.1132000 (χωρίς χρέωση). Φαξ 210.7289639

Ηλεκτρονική διεύθυνση: cr@synigoros.gr Ιστοσελίδα: www.0-18.gr